

Motion

1980/81:270

av Ralf Lindström m. fl.
om ålljustring

Enligt fiskeristadgan av den 24 september 1954, 6 §, är fiske med ljuster förbjudet i Sverige. Undantag från detta förbud har enligt kunglig kungörelse 1974:852 länsstyrelsen i Blekinge län kunnat göra för fiske med ljuster efter ål utanför länets kust mellan longituderna genom Gö udde i väster och Torshamns udde i öster. Tillstånd har endast kunnat beviljas för fiske från is och endast till person bosatt vid den angivna kuststräckan och för vars försörjning ljusterfiske är av betydelse. Denna kungörelse upphörde att gälla vid utgången av mars månad 1980.

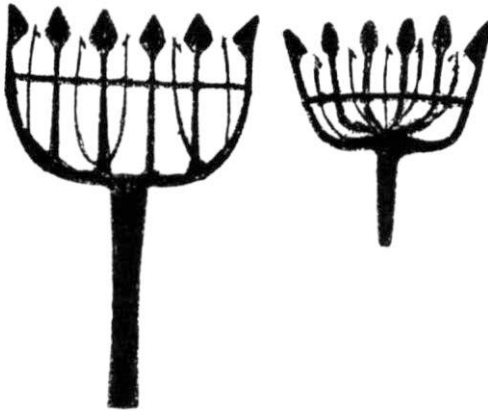
Framställningar från länsstyrelsen i Blekinge län. Fiskenämden i Blekinge län. Svenska Sydkustfiskarnas Centralförbund, Karlskrona kommun och Blekinge Kust- och Skärgårdsförening om förlängning av giltighetstiden för ovanstående kungörelse, avslogs av regeringen den 13 november 1980.

För aktuellt ljusterfiske används ett speciellt redskap, i Blekinge kallat "nubba" eller åljärn. Detta redskap har, till skillnad mot ett tidigare i hela Sverige använt ljuster, mellan varje grov ten (leva), en endast 4–5 mm tjock ten försedd med hulling i vilken fisken fastnar. De grova tenarna (levarna) på redskapet är inte som tidigare konventionella ljuster försedda med hullingar och är inte heller skarpslipade. Levarna har som uppgift att fånga in fisken och styra denna så att den spetsas på de smala tenarna.

Om någon av levarna under fiske träffar en ål utan att styra denna till en smal ten glider fisken undan utan att bli skadad. Träffas däremot ålen av någon av de hullingförsedda tenarna sitter den helt fast och kan ofördröjligen avlivas.

Ljusterfiske bedrevs tidigare allmänt i vårt land på ett stort antal fiskarter, exempelvis var det vanligt att man använde metoden vid fiske efter lekande laxartade fiskar i strömmar och bäckar. Vidare användes ljuster vid fiske från båt nattetid i skenet av starkt artificiellt ljus. Detta fiske ansågs inhumant då man ofta skadade bytet utan att därefter fånga det. Det betraktades också, säkert med rätt, som rovfiske i många sammanhang. Vidare ansågs detta slag av fiske föga sportsmässigt. Med hänvisning bl. a. till detta förbjöds ljusterfiske i vårt land redan för många år sedan med undantag för visst lokalt ålfiske.

Ingen av ovanstående negativa faktorer kan påvisas vid ljusterfiske från is med s. k. nubba. Att helt undvika att bytet lider innan det dödas vid fiske torde vara nästan omöjligt. Lidandet blir med säkerhet mycket kortvarigare vid ljustring än vid nästan alla andra slag av ålfiske. Vid mete får fisken

Åljärn eller "nubba"

Ljuster

många gånger kämpa en ganska lång kamp för livet med en mer eller mindre vass krok i gapet. Vid långrevsfiske som är mycket vanligt vid ålfiske, får fisken oftast sitta fast i en fjädrande rev i många timmar, och ofta kämpar den till döds genom att sno in sig själv i den hängande revändan och därmed bli strypt.

Fiskestyrelsens påstående i dess skrivelse till regeringen (1980-08-11. Dnr: 213-460-80 och Dnr: 213-689-80) att fisk vid s. k. blindhugning i stor utsträckning skadas eller dödas utan att fångas, torde vara en mycket stor överdrift och kan svårligen beläggas med bevis. Ingenting talar för sanningshalten i detta påstående. Fiskeristyrelsens andra påstående att fisken vid ljustring tillfogas avsevärt mer lidande än vid flertalet andra fiskemetoder anser vi har vederlagts av vad som ovan anförts.

Att ljustringen har medverkat till att öka sjukdomsangrepp på ål, s. k. röd böldsjuka, tyder inga undersökningar på.

Vi håller däremot med fiskeristyrelsen om att ljusterfiskets ekonomiska betydelse som motiv för dispens har mist en stor del av sin betydelse. Trots att

dens. k. ålhattningen tidvis förbättrat några fattiga fiskares ekonomi är inte Blekinge fiskes ekonomi beroende av detta slag av fiske. Det finns däremot flera andra motiveringar för ett partiellt bevarande av detta speciella slag av ålfiske.

Den viktigaste motiveringen torde vara ljusterfiskets kulturella värde.

Ur det tidigare allmänt använda ljusterfisket har ålljustringen, på grund av sin relativa humanitet, blivit kvar som fångstmetod i östra delen av Blekinges sydkust. Ålljustring utgjorde tidigare, och är i viss mån fortfarande, ett ganska betydande inslag i många yrkesfiskares näringsutövning. Skulle nu detta fiske för framtiden helt förbjudas går landet, och främst östra Blekinge, miste om en ur kulturell synpunkt viktig näringsform.

Ålljustringen har för många yrkesfiskare, som på grund av hårt arbete och stigande ålder övergått från utomskärs fiske till inomskärs fiske, utgjort ett icke helt oväsentligt inslag i försörjningen. Numera har ålljustringen blivit en del av fritidssysselsättningen vintertid för i övrigt undersysselsatta människor beroende på skärgårdsöar och i kargt kustland.

I det målmedvetna, kostsamma och hårda arbete som länsstyrelsen i Blekinge och främst Karlskrona kommun utför för att bevara skärgårdens befolkningsstruktur och för att till liten del ge dess befolkning ekonomiska möjligheter att bo kvar är ett definitivt förbud mot ålljustring ett besvärande negativt inslag.

Med hänvisning till ovanstående föreslår vi

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad vi i motionen anförut om att en begränsad ålljustring åter bör tillåtas i Blekinges östra skärgård.

Stockholm den 19 januari 1981

RALF LINDSTRÖM (s)

HELGE KARLSSON (s)

HANS WACHTMEISTER (m)

CLAES ELMSTEDT (c)

HANS GUSTAFSSON (s)

MARGOT HÅKANSSON (fp)